

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se pričujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petič-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

„Kmečki sklad“ gorenjske kmečke stranke.

Meseca januarja letošnjega leta se je zbralo nekaj mož, posestnikov z Gorenjskega, na posvetovanje, bi li ne kazalo ustanoviti in organizirati stanovsko kmečko stranko za Gorenjsko. Vsi govorniki so povdarjali, da je skrajni čas za to in da je temboljše, čimprej se prične z sistematičnim delom.

Izvolil se je ob tej priliki soglasno odbor petih mož, katerega naloga je bila sestaviti program, organizacijo in sklicati ob priliki večji shod povablencev cele Gorenjske, da sprejmejo in odobrijo program.

V zadnjem času je imel ta ožji odbor sejo, kjer se je razmotrivalo o celem položaju. Dognalo se je, da toliko časa, dokler odbor nima tvarine in materiala prav iz vsake vasi, kdo je odločen naš pripadnik, nestanovitem, odločen naš nasprotnik i. t. d., se mora odložiti sklicavanje shoda. Pač pa se je sprejelo, izdati takoj oklic na gorenjske kmete v svrhu nabiranja „Kmečkega sklada“, ki ostane toliko časa nedotakljiv, dokler ne doseže gotove višine in se dotlej vedno plodonosno nalaga v kako hranilnico. Nadaljno delo bode tudi v tem, da se ustanovi kolikor mogoče hitro na trdni materialni podlagi popolnoma agrarni list za celo Kranjsko ali mogoče Slovenijo, pisan popolnoma v kmečkem smislu in duhu.

Ravnatoko se bode skrbelo za svoje somišljenike za brezplačno pravno varstvo v slučaju potrebe. Treba samo v pismu obrazložiti svoj položaj, pa bode dobil točen odgovor in nasvet.

Gorenjci!

Če Vam je na tem, da se enkrat osamosvojimo, da postanemo samostojni brez vsakih usiljivcev, da postanemo upoštevanja vredni, ne pa da bi bili mehkočutni stokači in mevžači, da bi popravljali ob raznih prilikah svet, brez vsakih sredstev, podobni starim ženicam, ki govore, ne da bi sploh vedele, kaj govore, pač pa zato, da se premikajo njih čeljusti, če hočemo biti kaj boljši, oprimo se, žrtvujemo par grošev za Kmečki sklad. Ob času raznih volilnih bojev bode ta sklad silne važnosti. Kakor je vojska s praznimi rokami nemogoča, tako je volilni boj brez agitacijskega sklada in fonda nemogoč.

Žal, da smo se bojevali v prejšnjih časih samo s frazami neodvisnih kmetov, pozabilo pa se je na sklad. To popravimo, in sicer takoj! Sprejme se vsak najmanjši donesek in sicer po premoženjskih razmerah članov in somišljenikov. Ako da vsak somišljenik mesečno 5 vinarjev, smo že precej dosegli. Začasno se je poverilo bagajništvo g. Franu Ahlinu, posestniku v Cerkljah pri Kranju. Na njega naj se pošiljajo vsi doneski. Prav se pa stori, da dosežaj pridobljeni zaupniki vsak v svojem okolišu nabirajo od svojih somišljenikov doneske ter jih svoječasno izročijo blagajniku. Vsi doneski se bodo javno razglašali v časopisih. Kar se pa tiče dopisov radi pravnega varstva somišljenikov, se naj pošiljajo pod naslovom: Jožef Jenko, Ljubljana, Gradišče št. 7.

Gorenjci! Na delo tedaj! Dela je mnogo, z dobro voljo in marljivostjo bodemo dosegli še lepe uspehe, čeprav bode, predno pridemo do končne zmage še mnogo bojev, mnogo za-

sramovanj. To nas ne sme plašiti. Ravno to nas mora navajati še z večjo intenzivnostjo k delu.

Začasni odbor kmečke stranke.

Deželnozborska volilna reforma.

Poročevalec ustavnega odseka je podal v prvi seji deželnega zbora o nujnem predlogu poslancev dr. Šustersiča, dr. Tavčarja in barona Schwegla in tovarišev glede izpremembe deželnega reda in in deželnozborskega volilnega reda tale referat:

Visoki deželni zbor!

V seji dne 27. marca 1908 so stavili poslanci dr. Šustersič, dr. Tavčar, baron Schwegel in sodrugi nujni predlog:

«Deželni zbor skleni:

Deželni red in deželni volilni red se imata izpremeniti v tem smislu, da se omogoči vsem slojem prebivalstva sodelovanje pri deželni zakonodaji in upravi.»

Zbornica je predlogu priznala nujnost in ga odkazala ustavnemu odseku v predposvetovanje.

V odseku, ki je bil z zakonom z dne 23. aprila 1908, dež. zak. št. 10, proglašen permanentnim, se je doseglo v stvari popolno sporazumljenje vseh strank. Sad tega sporazumljenja sta priložena zakonska načrta o izpremembi deželnega reda in deželnozborskega volilnega reda.

Reforma, ki je izražena v teh dveh načrtih, se ne sme presojati toli iz načelnega, nego s stališča politične oportunitete.

Gotovo je v veliko korist deželi, da se tako važna in globoko segajoča reforma, ki utegne izpre-

PODLISTEK.

O pomenu ljudskih galerij.

Ob slavnostni otvoritvi ljudske galerije dne 27. maja 1908 v «Narodni čitalnici» v Kranju predaval prof. Makso Pirnat. Konec.

Še dve, tri besede, kako treba opazovati slike, kako izkušati dognati pomen in misel posamezne slike.

Ako hočeš prav razumeti lepo pesem, jo moraš brati in zopet brati; potem boš šele razumel to, kar je hotel pravzaprav pesnik povedati v svojem pesmotvoru, po tem se baš približno poglobil v tisto duševno razpoloženje, v katerem se je nahajal pesnik, ko je snoval in pesnil svojo pesnitev. Da podobno spoznaš lepo umetne skladbe, jih moraš čuti večkrat proizvajati in vsako proizvajanje zasledovati z napeto pozornostjo. Prav tako se moraš resno potruditi, ako hočeš natančno razumeti to ali ono sliko, ako hočeš spoznati njeno lepoto, ako ji hočeš priti po jedra. Treba torej, da si jo ogledaš z največjo pazljivostjo: prezreti ne smeš na sliki nobene posameznosti, ako jo želiš spoznati v celoti. Vsaka poteza, vsaka črta na sliki je pomembna; vsaki izraz na obrazu, vsaka kretnja telesa je po svoje utemeljena. In vse te poteze in črte, vse izraze in kretnje moraš proučiti posamezno in skupno, potem bo šele slika učinkovala nate tako, kakor je hotel umetnik, da naj učinkuje, potem boš šele razumel in pojml misel in idejo, katero je položil slikar v svoje delo. Prav dobro bodo služile obiskovalcem

naše galerije kratke razlage, ki so v mapah pridelane slikam. V teh razlagah se najdejo kratke životopisne črtice o posameznih slikarjih, ter je tudi točno označena posebnost njih umetniškega stvarjenja. Kdor bo pazljivo in večkrat prebiral te razlage, se bo gotovo povzpел do nekake spretnosti v ogledovanju in premotrivanju slik.

Kako naj človek opazuje in ogleduje slike, se da najlepše povedati na gotovem zgledu. Vzemimo iz današnje zbirke karakteristično, globoko zamišljeno sliko Francoza Milleta, ki nam predstavlja «moža s kopačo». Kopač, navaden delavec! Ali je to vreden predmet za slikarjev čopič? Koliko takih ljudi smo videli, pa niso napravili na nas nobenega vtiska, sli smo malomarno mimo njih dalje svojo pot. Ne tako slikar! Prijatelj, pristopi vendar semakaj in poglej, kako nam je predstavil slikar svojega «moža s kopačo». Pred nami pusta poljana, ki se izgublja v nedogledno daljavo. To ni poljana, kakršne poznamo mi. Močvirna, mokra je ta zemlja iz nje puhte vodene pare. Pa je posijalo solnce na to poljano, pa se zgostile pare v tanko, a sušečo meglo, ki zastira ves ta svet pred nami. Ne dela se lahko v taki pokrajini, in vendar nam je predstavil slikar baš v njej — delavca-kopača. Tudi nanj vpliva ta soparni zrak. Daleč za njim leži klobuk, vrgel ga je proč, da si ohladi vročo glavo. Ne gre naprej, mora prenehati. V tem trenutku nam kaže slikar delavca. Upognjen naprej se je naslonil na svojo ljubo kopačo. Zdi se nam, kakor bi bil mož pravkar globoko zavdihnil da dobi v pljuča čistega zraka, a namesto tega varče

le neprijetno, morečo vlago. Vlaga se mu je vlegla tudi na skromno obleko, tako da se taista tesno oprijema njegovih udov. A mož bo skoro zopet posegel po kopači in neumorno nadaljeval delo. Zato nam je priča in porok njegovo močno, naravnost orjaško telo. Res to ni nikak delavec-slabič, to je delavec-orjak in junak. Kar veseli smo ga. Veseli njegove postave, veseli krepke volje do dela, ki počiva v njem. Še en pogled v ozadje. Daleč tam delavec s konji, na drugi strani delavka, ki požiga travne ruše. Povsod delo, tudi pri našem junaku, dasi je za trenutek prejenjal. Le za trenutek. Ta slika se nam zdi nekaka visoka pesem delavstva in budi v nas tisto spoštovanje do delavstva, ki ga ta stan posteno zasluži.

Take in podobne misli in čuvstva se nam vzbujajo pri pogledu na «moža s kopačo». In tako nam podaja vsaka slika, ako ne hitimo nervozno in površno mimo nje, mnogo snovi za naše misli, za naša čuvstva, za našo dušo. Prodaja nam resnične duševne zabave in naslade, napolnjuje nas kakor vsako umetniško delo z nekakim notranjim mirom; ne moremo se odtegniti nje blažilnemu vplivu.

V upanju, da bo naša galerija, kakor je tudi skromna, marsikateremu pazljivemu obiskovalcu napravila mnogo duševnega užitka in pustila v njem vrsto lepih spominov, v tem upanju in prepričanju jo otvarjamo in ji želimo prav mnogo vztrajnih obiskovalcev in prijateljev iz vseh krogov kranjskega prebivalstva.

Nevi ljakaraki cenik za občino Bled je deželna vlada potrdila.

Ris se potika okrog Zvrhnjega kota in Brod pod ljubeljskim prelazom. Umoril je že 19 ovac. Skače ovcam na hrbet, pregrize vratne žile in popije živali kri, na to pa pusti svoj plen. Ris je na Koroskem že velika redkost.

Ravnatelj slovenskega gledališča v Ljubljani je imenovan magistratni komisar g. Fran Govekar v Ljubljani.

Društvo slovenskih trgovskih sodruštvo v Kranju naznanja vsem že obveščeniim gg. trgovcem in trgovskim sodruštvo, da se je moral sestanek, določen na dan 18. t. m., vsled nepričakovanih ovir preložiti na soboto dne 27. t. m. ob pol 9. uri zvečer v društveni sobi.

Iz občinske službe sta izstopila občinski tajnik Lovro Humer in redar Ig. Koritnik, valed cesar sta bili obe mesti razpisani po občinskem gerentu A. Cebulju. Humer je izstopil prostovoljno, ker v sedanjih razmerah ni pričakovati, da pride občina kmalu v normalne razmere in se nimata slovenski stranki nadejati posebnih uspehov. Zopet in zopet moramo poudarjati, da je nemška nevarnost na Jesenicah tako velika, da se je bati najhujšega. Nemška moč je narasla čez noč in nič se ne motimo, če rečemo, da se lahko zgodi, da pade občina popolnoma v nemške roke. Kadar pade prvi nemški bič po Slovencih, takrat bomo šele čutili, kaj se pravi živeti na rodni zemlji, ki ji gospodari tujec. Zato pa proč z osebnimi prepri, proč s sebičnimi koristolovstvom, da vsi, ki čutimo slovensko, ubijemo nemški strah, ki je danes še strah, a utegne biti že jutri nepremagljiva moč.

Jeseniška šola dobi s prihodnjim šolskim letom novo paralelko ter s tem tudi še eno učno moč, da bomo imeli bodoče leto devet učiteljskih moči.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko akrob v sodnem okraju Kamnik priredi ustanovni občni zbor dne 22. junija 1908, popoldne ob 5. uri, v sodni razpravni dvorani v Kamniku. Društvo je dosedaj pristopilo sledečih 23 ustanovnikov: Z zneskom 300 K: gospod Franc Majdič, posestnik jajčnega mlina v Jaršah; z neskom po 100 K: slavna hranilnica in posojilnica v Kamniku; slavna tvrčka Mellitzer & Kleinfercher v Domžalah; gospa Ana Stare, graščakinja v Mengšu; in gospodje: Oton baron Apfaltrern, c. in kr. komornik, deželni poslanec in graščak na Križu; Simon Žužek, župnik v Vodicah; Andrej Mejač, župnik v Komendi; dr. Karel Schmidinger, posestnik v Kamniku; Krisant Ladstätter, Josip Oberwalder, Andr. Jancigaj, Ivan Kurzhaller, tvorničarji, ter Anton Skok, posestnik, vsi v Domžalah; Fr. Kušar, nadžupnik; Josip Stemberger in Ludovik Holzer, tvorničarja, vsi v Mengšu; Janez Levč, posestnik v Vel. Mengšu st. 93; Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku; Ferdinand Souvan, graščak v Volčjem potoku; dr. Ivo Šubelj, c. in kr. dvorni in ministrski tajnik na Dunaju; Karel Stare, tvorničar v Kamniku. Vsem imenovanim dobrotnikom srčna hvala!

Prepoved računanja v goldinarski veljavi. Kakor znano, je ministrstvo za notranje zadeve pred kratkim izdalo odredbo, da se s 1. julijem t. l. vpelje splošna krona veljava. Vsled tega ja torej prepovedana in kaznjiva vsaka nadaljna rabe goldinarske veljave. Oblastva imajo strog nalog skrbno nadzorovati obrtne in druge zadruge, v kaki veljavi da poslujejo s strankami. To velja zlasti za gostilničarje, kavarnarje in sploh obrtnike v prometu s strankami. Poslej morajo biti vsi ceniki in vse tarife v kronski veljavi; to velja zlasti za gorske vodnike, kopališča in zdravilišča, mitnice in brodove, kakor sploh za slična podjetja. Občinstvo se pravočasno opozarja na te določbe, da ne bo imelo nepotrebnih sitnosti.

Strela je udarila na Zgornjih Brnikih v Hočevarjev kozolec zadnje sredo med nevihto.

Neverjetna zagrizenost. V Dravljah pri Št. Vidu nad Ljubljano ni hotel tamošnji župnik blagosloviti »Gasilnega doma« požarne brambe, ker se namerava v njem nastaniti ljudsko knjižnico »Prosvete«. — Sicer pa duhovščina s tem sama kaže našim ljudem, da je pri takih in enakih prilikah — ni treba. Nikogar več vabiti, pa se bodo sami vsiljevali!

Iz Žirovnice. Novi železnični most v Mostah pri Žirovnici prično v kratkem delati. Gotov bo baje v osmih tednih, ker je drugo že vse izgotovljeno. — Vas Žirovnica misli delati vodovod na svoje stroške, ki so menda proračunjeni na 8000 K. Je pač skrajno potreben.

Prizanačajte gorakim cvetlicam! Pišejo nam: Nismo sovražniki planinstvu in veseli nas, ako kdo pohiti na naše gore. Vedno bolj se pa približuje sezona za hribolazce, ki komaj čakajo počitnic, da polezejo na vrhove gora. Pri tej priliki hočem nekoliko omeniti, kako malo se skrbi za varstvo cvetlic po naših gorah. Človek nekako s čudom opazuje, kako se leto za letom zmanjšuje pridelek cvetlic, katerih je vedno manj, tako da bodo skoro popolnoma izginile planinke; ki so pravi kras naših gora. Saj pa ni čudo, da jih tako primanjkuje, ker se jih začetkom avgusta, ko so ravno v najlepšem cvetju, največ potrga in da tako potem ne morejo pustiti nobenega semena. Največje zlo pa napravljajo tudi tisti, ki jih izkopavajo s koreninami. Ravno tisto velja tudi za »pljuvanec« (rododendron), ki ga je jako mnogo po Gorenjskem. — Nismo pač proti temu, da bi se ne smelo trgati cvetlic, temveč protestiramo proti ruvanju korenin, zakaj dosti imamo že slučajev opazovanja, osobito Korosci so mu veliki sovražniki. Slovenske hribolazce pa prosimo, da opuste to in tudi valjenje kamenja. Sicer Vas pa prav prijazno vabimo na naše gore.

Vlak je povozil otroka, triletnega dečka, sina načelnikovega na postaji Sapijane (proga Št. Peter-Reka), ko se je na peronu igral. Odrezalo mu je sprednji del glave. Otrok je bil na mestu mrtev.

Jubilejni izprevod na Dunaju. Ob lepem vremenu se je vršil na Dunaju v petek nameravani jubilejni sprevod. Na tisoče tujcev je pohitelo ta dan na Dunaj iz vseh avstrijskih dežel; vendar pa so manjkali Čehi v izprevodu popolnoma in tudi

večina Slovencev se ga ni udeležila. Jubilejni izprevod se je pomikal iz velikega dunajskega mestnega vrta, Pratra, po Ringu okrog celega 1. mestnega okraja v Prater nazaj. Imel je namen, da se poklonijo vsi avstrijski narodi cesarju v jubilejnem letu. Priprave za ta izprevod so bile velikanske; ob celem 10 km. dolgem potu, po katerem se je premikal izprevod, je stalo 300 tribun s sedeži za 100.000 oseb; vrhu tega je gledalo se v Prateru in za špalirjem redarjev in vojakov izprevod več stotisoč oseb. Vendar pa tribune niso bile vse zasedene in sedeži, ki so veljali spočetka po 30 do 50 K, so se na predvečer prodajali po 5 K. Odbor za izprevod bo imel, kakor se govori, velike izgube. Dosti so tudi izkupili imetniki okenj na cestah, koder se je pomikal izprevod; posamezna okna so se dajala za 3—500 kron in še višje v najema za ta dan. Za red je skrbelo poleg vojakov in policije še 1700 rediteljev; priredile so se posebne rešilne postaje in 150 »napajališč« za žejne. Cel izprevod se je delil v 22 skupin: 19 skupin je predstavljalo razne dogodke iz avstrijske zgodovine, n. pr., Rudolf Habsburški s svojo nemško vojsko, vitezi iz časa Friderika III., dvojna svatba. Maksimilijana I. vnukov, vojska iz 17. stoletja, zahvala Leopolda I. hrabrim braniteljem Dunaja l. 1683., slike iz časa Marije Terezije, avstrijski vojaki iz francoskih vojsk, Radeckijevi vojaki. Vsi predstavljalci, večinoma plemenitasti, so nosili deloma pravo, deloma narejeno orožje, oklepe in opravo iz časov in dogodkov, katere so predstavljali. 20. skupina so bile dunajske obrtne in trgovske zadruge, nato pa so sledile skupine iz posameznih avstrijskih kronovin. Največji utis so napravili Dalmatinci v svojih slikovitih narodnih nošah in skupinah, ki so predstavljale razne narodne sege in navade ter guliški Poljaki. Štajersko so zastopali zgornjštajerski Nemci; predstavljali so kmečko svatbo, lovsko skupino in skupino rudarjev z godbo. Bilo je 170 oseb z 12 konji in 5 vozovi. Kranjcev je bilo 700 s 40 konji in 16 vozovi; predstavljali so belokranjsko svatbo, »zelenega Jurija«, lovske in ribiške skupine. Kranjske narodne noše so zelo ugajale. Zastopani so bili tudi Tirolci, Korosci, češki Nemci, Istrijani, Tržačani in Furlandi ter Bukovinci. Vsega skupaj je sodelovalo pri slavnostnem izprevodu 12.000 oseb. Cesar j triinpol ure stoje gledal cel izprevod in bil zelo zadovoljen. Zlasti so mu ugajale štajerske, kranjske in tirolske skupine. Konečno je še zapelo 300 pevcev pred cesarjem, kateri je s celim svojim dvorom gledal s posebne tribune izprevod. — V celem je postalo slabo ali so se pripetile druge lahke nezgode 383 osebam, 21 pa je težjih nezgod. — Dobiček od celega izpreveda imajo edinole Dunajčani; udeležilo se ga je pa v prvi vrsti plemstvo in bogatejši sloji prebivalstva. — Naše slovensko kmečko in delavsko ljudstvo pa nima od izpreveda ničesar, kvečjemu grenko čuvstvo, da se v jubilejnem letu teptajo njegove pravice drznejše ko kdaj poprej in da se dobi za take slavnosti denarja dovolj, za njegove potrebe in koristi pa ni nikjer vinarja. Koliko dobrega bi se storilo s stotisoči, morda več kot milijonom kron, katerega je požrl ta izprevod?

Mestna hranilnica v Kranji

obrestuje hranilne vloge po

4%

Splošni rezervni zaklad
185.000 kron
Posebni rezervni zaklad
3.300 kron.

Koncem leta 1907: Stanje hranilnih
vlog 4.497.000 kron, posojil na
zemljišča 2.725.000 kron ter po-
sojil občinam 183.000 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v
Kranju uraduje na rotovžu vsak
delavnik od 8. do 12. ure popoldne,
ob smanjih in trdnih dneh pa tudi
od 2. do 4. ure popoldne.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim promoženjem in z vso svojo davčno močjo. — Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

H hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Prvo slovensko pevsko društvo «Lira» v Kamniku razposilja vabila k veliki narodni slavnosti v proslavo petindvajsetletnice svojega obstanka in petindvajsetletnice razvitja društvene zastave dne 15. in 16. avgusta 1908. V vabilu pravi: Minulo je že četrto stoletje, odkar je četica naših narodnih borilcev v našem starodavnem, zgodovinsko-slavnem Kamniku ustanovila I. slovensko pevsko društvo «Lira» in minulo je že četrto stoletje, odkar se pod našo zastavo zbirajo slovenski pevci, da povzdignejo s prekrasno slovensko pesmijo naš mali, a krepko se razvijajoči, četudi od vseh strani zapostavljeni in zatirani narod slovenski. Vihrala je naša zastava že v tužni Korotanski, kršnem Krasu, ob obalnih Jadranskega morja, v zeleni Štajerski, ter po vsem Kranjskem, in razlegala se je povsod iz grl navdušenih «Lirašev» naša prelepa slovenska pesem. Naše društvo ozira se kakor čili Sokol na preteklo četrto stoletje in gleda z veseljem in navdušenjem v prihodnost, dobro vedoč, da je le v prosvetnem delu zagotovljena zmaga našemu narodu. Nobena sila in nikaka zvijača ni mogla odvrniti društva od določenega načrta. Dne 15. in 16. avgusta 1908 bude slavilo torej naše društvo dvojno 25letnico — namreč — ustanovitve prvega slovenskega pevskega društva in razvitja društvene zastave. Pridite, dragi nam bratje Slovenci iz tužnga Korotana, zelene Štajerske, ponosne Primorske, kršne Istre in od obal sinje naše Adrije, sobojevniki na prosvetnem polju v naše rajsko mestece Kamnik! Z odprtimi rokami sprejeli Vas bodemo v svojo sredo, da se v teh dneh okrepimo za daljnje delovanje naše in da povečate s svojo navzočnostjo ta narodni praznik naš. V svesti si Vaše bratovske ljubezni in navdušenja do slovenske pesmi, nadejamo se prav gotovo, da se udeležite korporativno ali vsaj po deputaciji tega tako redkega narodnega slavlja. Da zamoremo določiti natančnejši vspeh, Vas prav uljudno prosimo naznaniti nam svoj sklep do 15. julija 1908. Vsako bratsko društvo pa, ki želi nastopiti na slavnostnem koncertu, blagovoli naj nam tudi do tega dne prijaviti pesem, ki je bode pelo. Opozarjamo že danes vsa slavna društva, da bodo pela vsa pevska društva kot 1. točko vspeh A. Hajdriha: «Morje Adrijansko» in pa divno našo narodno himno «Lepa naša domovina». Sprejmite torej, dragi bratje, naš najiskrenejši pevsko-bratski pozdrav!

Letošnji veliki manevri se bodo vršili prvič v tako velikem obsegu — med St. Petrom-Knezakom-Illirsko Bistrico — pa tja do Jursičev. Mostva bode okoli trideset tisoč; višji štabni častniki bodo stanovali v Ilirski Bistrici. Konec manevrov bode v bližnji Istri. Če le ne bodo zopet tako «temeljiti» v izkoriščanju vojakov, kakor so bili lanski na Koroskem.

Denar po 50 vinarjev namerava izdati vlada, kakor je bilo že prvotno določeno, čemer pa se je upirala ogrska vlada. Ko se leta 1910 obnovi novna in vrednostna pogodba z Ogrsko, bo avstrijska vlada delala na to, da se uresniči njen načrt.

Proti moderizmu. Iz Würzburga javljajo: Kurija je proti enajstim katoliškim duhovnikom Bavarске zaradi modernističnega naziranja in nauk uvedla cerkveno disciplinarno postopanje.

Zapuščina umorjenega namestnika grofa Potockega. Galiski listi poročajo, da je galiski namestnik grof Potocki zapustil glavnin v znesku 160 milijonov in 100.000 orolov sveta v Galiciji, Rusko-Poljski, Ukrajini, na Ogrskem in Moravskem. Po fidejkomisnih statutih rodovine Potocki je dedič vsega tega 11 letni sin grof Adam. Drugi otroci dobe vsak po dva milijona kron.

Izbrisane kazni mladostnikom. Poslanec dr. Hellingner je bil pri justičnem ministru ter ga prosil v imenu raznih društev in korporacij, naj bi se povodom cesarjevega jubileja izdalo splošno pomilostenje za tiste, ki so v mladosti prebili kazni, a morajo nositi posledice do svoje starosti, kar jih čisto zadržuje v napredovanju. Minister je odgovoril, da je taki želji jako naklonjen, ker mora biti glavna naloga modernega prava, da se ljudi poboljša, ne pa uničuje.

Šolstvo na Španskem, v najbolj katoliški deželi vsega sveta, je nad vse bedno. Leta 1857 je bila upeljana šolska obveznost, toda samo triletna, šele 1901 je razširjena na šest let. Toda tudi ta nezadostni zakon je le na papirju. Pri zadnjem ljudskem štetju se je dognalo, da je v deželi 65 odstotkov analfabetov. Izmed 18.619.086 prebivalcev jih je 11.875.790, ki ne znajo čitati in pisati. To je dokaz, kako klerikalizem «pospešuje» kulturo.

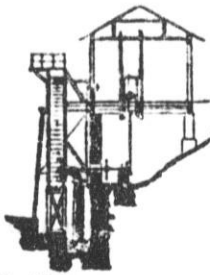
Pozor! Kolesarji!

Ker sem naročil veliko množino gumija naravnost iz tovarne, dajem izvrstno dobre plašče (mantelne) z enoletno garancijo po 3 gld. 80 kr., cevi (slauhe) po 2 gld. 40 kr. Tako nizkih cen ni na Kranjskem. Dalje kolesa iz najboljših in najzanesljivejših tovarne Greger. Prostotek (Freilauf) izvrstno lepo in trpežno kolo samo 70 gld., brez prostoteka 60 gld. Stara kolesa imam na izbero od 25 do 40 gld. Popravila se izvršujejo hitro in zanesljivo. 801 8-8

Pavel Bizjak, Kranj 102.

Loterijska srečka dne 13. junija 1908
Gradec 81 80 2 52 14

G. Tönnies



22-54

tovarna za stroje, železo in kovinoličarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

Steckenpferd lilijino milo

247 40-13

najboljše milo za kožo.

Naš Monopol - kolo št. 6, cena K 108



276 10-9



Zastopnik se iščejo povsod!

Multiplex voznokolesna Industrija, Berlin 704, Gitschiner Str. 15.



Brata HLAVKA

izdelovatelja kirurg. instrumentov
atelje za ortop. aparate in bandaže
Ljubljana, Prešernove ul. 5

priporočata

svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško potrebo, bižejev, irigatorjev, aparatov za mrzle in inhalacije s paro, sterilizirane obveze in bandaže, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumijevih stvari in gumijevih posteljnih podložk. — Vse bandaže se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po od-248 52-15 redbah p. n. gg. zdravnikov.

Zunanja naročila se izvršujejo točno, hitro in diskretno.

Galvanični poniklovalni zavod z obratom na motor.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Zahvala.

Dne 11. t. m. napravila je tukajšnja šolska mladež iz vseh treh razredov pod nadzorstvom vsega učiteljstva z gosp. kapelanom vred vesednevni izlet k slikovitima Klanskima jezeroma. Da se je moglo čimveč otrok udeležiti izleta, — udeležilo se ga je okrog 100 otrok — blagovoliil je slavni občinski odbor v ta namen podeliti 50 K podpore, za kar se mu v imenu šolske mladeži najiskrenejše zahvaljuje

šolsko vodstvo na Breznici.

Josip Ažman
šolski vodja.

Slavnemu občinstvu najuljudnejše naznanjam, da sem zopet nazaj prevzela

pekarsko obrt ,pri Šmonu'

ter se priporočam v blagohotno naklonjenost in obilen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Terezija Konc.

Edino pravi

Thierryev balzam

je z zeleno znamko nune. — 12/2 ali 6/1 steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 kron.

Thierryevo centifolijino mazilo

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam, go-rečici, kislini, kašlju, krču, slabem teku i. t. d., 2 lončka 3 K 60 v. Razposilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar. Ti dve domači zdravili sta povsod znani in že od nekaj sloveči.

Naročila naj se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rog. Slatini.

275

Zaloga večinoma po lekarnah.

15-9

Podkrajšek

frixer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka na-147 52-44 sproti hotela „Union“

Sistem Balko



GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1904.

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gorke in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvaja škrcenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloga vsakovrstnih vpletik striženih in zmešanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujete se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Trgovina delikates: Trgovina špecerije:

ZDRAVKO KRAJNC, KRANJ

KRANJ, nasproti o. kr. pošte in sodnije.

Zaloga žgane in surove kave. :: Zaloga praške gnjati, salam prve vrste in drugih dunajskih klobas v narezju. :: Različnih specialitet in rib v puščicah. :: Direktni uvoz čaja in ruma od najcenejše do najfinejše vrste. :: Edina zaloga konjaka za zdravila z rudečim križem. :: Češke specialitete „GRIOTTE“. 246 52-13

Cene nikakor dražje kot drugod!



SINGER

šivalne stroje

naj se kupuje le v naših prodajalnah, ki se jih spozna po teh napisnih tablah.

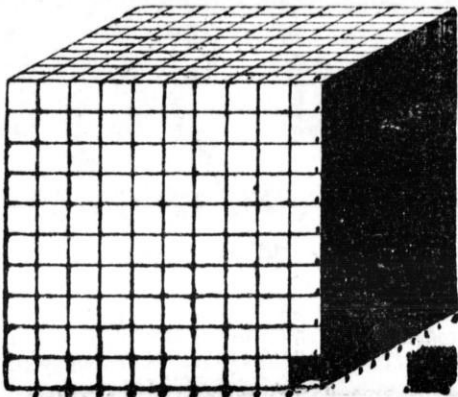


Naj se ne pusti premotiti po priporočilih, ki imajo namen, z navedbo imena SINGER prodajati že rabljene stroje ali stroje drugih vrst; kajti naši stroji se ne oddajo prekupcem, temveč se jih prodaja naravnost od nas cenjenemu občinstvu.

SINGER Co.

Akc. družba za šivalne stroje
Kranj št. 53. 16

Nova kubična knjiga!



Za vsakovrstni okrogli les, rezan ali tesan, v stari in novi meri, razvidno je iz sledečega kazala, da je to dosedaj najboljša kubična knjiga.

Kazalo:

1. Okrogli les, premer v colah, dolžina v čevljih; 2. Okrogli les, premer v centimetrih ali v colah, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih čevljih; 3. Okrogli les, premer in obseg v centimetrih, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih metrih; 4. Rezan in obtesan les za deske in trame vse dolgosti, debelosti in širokosti; 5. Preračunjenje col v centimetre; 6. Preračunjenje centimetrov v col; 7. Preračunjenje čevljev v metre; 8. Preračunjenje metrov v čevlje; 9. Preračunjenje kubičnih čevljev v kubične metre; 10. Preračunjenje kubičnih centimetrov v kubik čevlje; 11. Preračunjenje kubičnih metrov v kubične čevlje; 12. Tabela, po kateri se izračuna teža lesa; 13. Načrt, po katerem se lahko napravi merilo, da se lahko izračuna vsako kubično vsebino okroglih debel; 14. Kubična telesna mera. 233 52-21

Knjiga stane v močno celo platno vezana 5 K., po pošti 20 vin. več. K tej kubični knjigi se prileže tudi lahko zraven **Hitri računar**, ki je za trgovce z lesom zelo pripraven. Obe knjigi skupaj vezani staneta 8 K 20 vin.

Knjižica se dobiva pri založniku

Viljemu Požgaju v Kranju.



Mavricij Smolej urar

na Jesenicah štev. 19

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, prstane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizni 20 letni skušnji vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1-40 K. Žepne ure od K 1-20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTACT“.

Kolesarske potrebnosti

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-79

Sladoled

najfinejši, več vrst, kakor tudi ledena kava, čokolada l. t. d. se dobi vsaki dan sveže pri **E. Brandtu, Kranj**. Zunanja naročila točno in ceneje kot povsod drugod! *



Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsa ovrstnih puš za lovcve in strelce po najnovejših si temih pod popo nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 181 52-35

Ilustrovani ceniki zastoj.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d

Specijaliteta: 152-31

valjični zastori (Rollbalken).

Svoji k svojim! 256 52-12

Staroznana narodna tvrška:

Anton Iv. Pečenko

GORICA :: ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov po ceni 30-50 vin. liter; potem s pilsenskim pivom «prazdroj» iz sloveče češke «Meščanske pivovarne», in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

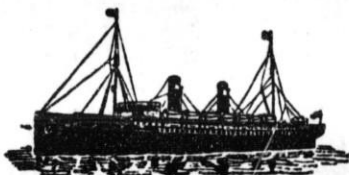
Večkrat premirano!

Glinaste peči 1 52-11

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.



Potnikom v Ameriko!!

priporoča generalna agentura

„Amerikanske in Withe Star Linie“

najhitreje vožnjo preko BASEL-PARIZ-CHEMBOURG-NEW-YORK.

2 odhoda v tednu. — Hrana že v Baselu prosta. — Z velikanskimi in varnimi parniki teh prog prevoz od Chembourga-New-York v resnici

5 1/2 do 6 dni.

Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radovoljno in zastoj

Generalna agentura **Jm Obersteg & Co., Basel**

28 Aeschengraben (Švica).

260 13-11

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar ul. 7

24-70
Dobri se
v
lekarstvu
šestvaju

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180-49

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šiv. stroje in kolesa



Ceniki na zahtevanje zastoj.

Največja tovarniška zaloga

vsakovrstnih slamnikov

Na drobno in debelo! ————— Na drobno in debelo!

Za dame, gospode, deklice in dečke od najcenejše do najfinejše vrste, priporoča galanterijska in modna trgovina.

Antona Adamiča v Kranju

Glavni trg.

Fini damski slamniki se lišpajo po najnovejši obliki, Popravila se točno izvršujejo.

Svila, svileni trakovi, lišp, cvetlice ter igle za slamnike vedno v zalogi.

Cene brez konkurence!

52-12

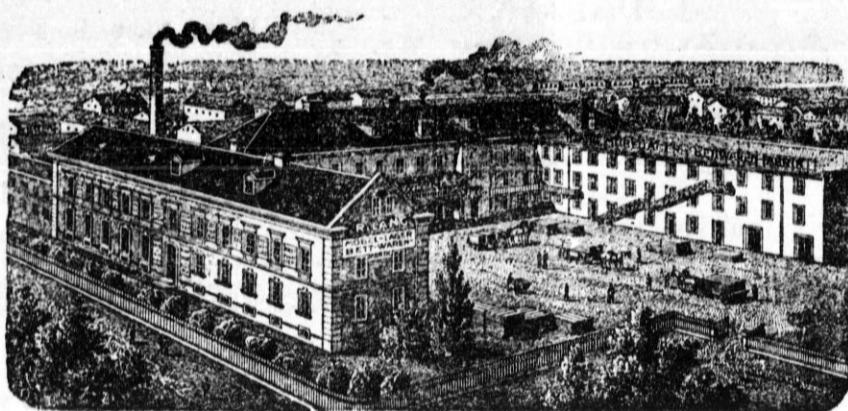
| | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Bluze vrhna in spodnja Krila Predpasnike Moderce Šerpe Pasove Ovratnike Mašence Jabots Srajce Perilo Otročje oblecke Krstne oprave</p> | <p>Potrebnosti za šivilje Svila Baršun Tresse Čipke Vložke Applikaci- jone Gumbe Vezenine</p> | <p>Glace in svilnate rokavice Moderne srajce Ovratnike Kravate Nogavice Žepne robce Gumbe Denarnice Prsnike Naramnice Glavnike Garniture Milo Parfum</p> |
| <p>— Nova modna trgovina :: Salon za damske klobuke — filijalka iz Ljubljane 195 52-81</p> <h2 style="text-align: center;">A. VIVOD-MOZETIČ V KRANJU</h2> <p style="text-align: center;">na glavnem trgu v hiši g. Pavšlarja</p> <p style="text-align: center;">Priporoča za pomlad in poletje elegantne klobuke za dame in otroke pariške in dunajske modele. Žalne klobuke. * Klobuke sprejemam v popravilo.</p> <p style="text-align: center;">==== Zunanja naročila točno. ====</p> | | |
| <p>ženska ročna dela Predtiska-rija Vseh vrst pavola Svila Cvetlice Ročne torbice Moderne kapce Pačolane</p> | | |

Martinova oesta 20 **R. Lang** Martinova oesta 20
Postajališče električne cestne železnice pri šentpeterski cerkvi
LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špocialiteta: Gostilniški stoli. Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.



Za spalno sobo od 180 gl. naprej. Divan z okraski. Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Špocialiteta v nevestnih balah. Veliki prostori, prtilično in v 1. nadstropju. Čudovito poseni za hotele, vile in za letovišča 52 gl.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, sten-sko ogledalo.



Zobotehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nabne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJ-NOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAYNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIALIST.

111-58
Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 ¹/₂ 0/0

Rezeryna zaklada
iznaša:

K 78.000

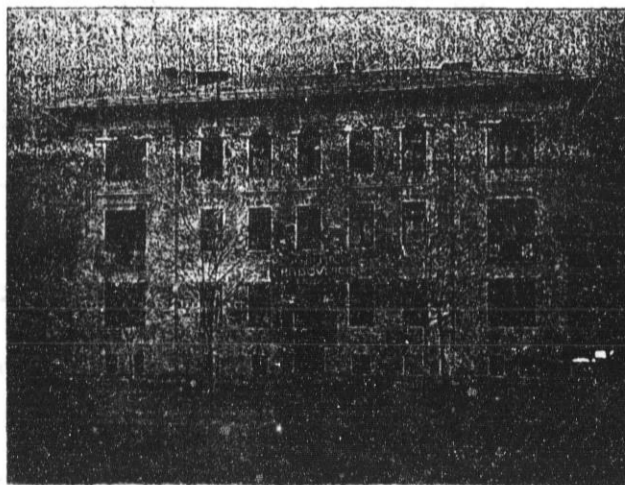
Denarni promet
v letu 1907.:

K 5,600.000

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretregalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacije, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.



Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in v podružnici
vsak dan
od 8. do 12. ure dop.
in
od 2. do 6. ure pop.
izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.
Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-42